

ESPOON VANHUSNEUVOSTO - ESBO ÄLDRE RÅD
Vanhusneuvoston kokous 4/2016

Pöytäkirja

Aika: 25.5.2016

klo 12.00-12.30 Tutustuminen Palvelutalo Hopeakuuhun, Friisinkalliontie 10,
02210 Espoo [Kartalla](#).

klo 12.30-15.30 Kokous Palvelutalo Hopeakuu, Friisinkalliontie 10, 02210
Espoo [Kartalla](#)

HUOM! Parkkilaput toimistosta!

Läsnä:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Antero Krekola

Heikki Konttinen

~~Matti Passinen~~

Marjaterttu Einiö

~~Börje Eklund~~

Lasse Hoffman

Irma Ruuskanen-Sere

Esko Meuronen

~~Juhani Kytö~~

Marja-Liisa Lahtinen

Leevi Väisänen

Brita Pawli

Helena Pyhälähti-Räisänen

~~Stig Kankkonen~~

Varajäsenet

Ulla Lehtiniemi

Riitta Lahikainen

Harriet Klar-Nykvist

Kutsutut osallistujat

Veikko Simpanen

Kristiina Mustakallio

Sihteeri

Niina Savikko

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.36.

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Leevi Väisänen valittiin pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi.

5. Vanhusten palvelujen ajankohtaiset asiat (klo 12.45-13.30)

Vanhusten palvelujen johtaja Matti Lyytikäinen kertoo vanhusten palvelujen ajankohtaisista asioista.

Sairaala

Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi ovat hyväksyneet sairaalan sopimuksen, mikä tarkoittaa sitä että Kauniainen ja Kirkkonummi ostavat sairaalapalvelut Espoon uudesta sairaalasta. Samalla henkilökuntaa siirtyy näistä kunnista, mikä aiheuttaa tilapäistä ylitarjontaa henkilökunnassa. Sairaala valmistuu heinäkuussa, luovutetaan lokakuussa ja potilaat siirtyvät helmikuussa.

Seniorineuvonta ja palveluohjaus

Seniorineuvonta ja palveluohjaus käynnistyy 1.6.2016. Toimintaa kehitetään jatkuvasti senkin jälkeen. Suurin osa henkilöstöstä siirtyy vanhusten palveluiden muista yksiköistä, mutta joitakin rekrytointeja on vielä käynnissä. Nimikilpailu on käynnissä.

Palvelutalojen tonttipolitiikka

Lyytikäinen kertoi palvelutalojen tonttipolitiikasta. Lyytikäisen mukaan elämme

murrosvaiheessa palvelutalojen sijoittumisessa. Ennen kaupunki rakensi kaikki rakennukset itse jolloin palvelutalojen sijoittaminen on ollut helpompaa. Nykyään suuri osa palvelutuotannosta on yksityisen tuottamaa. Lyytikäisen mukaan kunnan pitäisi ohjata tonttienjakoprosessia paremmin kuin mitä se nyt tekee. Asumispalvelujen paikkojen tarve on selvitetty. Yli 75 vuotiaista hoiva-asumisessa asuvien prosenttiosuus on asetettu 6,5 %:iin vuoteen 2024. Paikkatarve nousee vuoden 2015 paikkamäärästä 1360 vuoden 2024 1800 paikkaan. Espoo on siirtymässä yksiportaiseen hoiva-asumisen malliin, jossa asukkaan ei tarvitse muuttaa elämänsä loppuvaiheessa. Vuoden 2014 kilpailutukseen perustuen tiedämme että 2021 mennessä tulee noin 400 yksityistä asumispalvelupaikkaa lisää. Tontit on päätetty vuoteen 2019 asti valmistuvien talojen osalta. Lyytikäinen huomautti että esityksen paikkaluvuista puuttuu Leppävaaran ja Matinkylän elä ja asu -keskukset. Tavoitteena olisi että paikat jakautuisivat samalla tavalla kun Espoon 75 vuotta täyttäneet eri suuralueille. Lyytikäinen totesi että Leppävaaraan ei kannattaisi tontteja enää myöntää, koska sillä alueella on jo ylitarjontaa. Sen sijaan Tapiolassa, Espoolahdessa ja Espoon keskuksesta on alitarjontaa. Tämä tieto annetaan Tilakeskukseen. Vanhusten palvelut ottaa myös kantaa yksityisten tonttien rakennuttamiseen kun kyseessä on hoiva-kodit.

Vanhusneuvosto totesi että yksityisiä paikkoja tulee enemmän kuin on tarve. Lyytikäinen huomautti, että osa paikoista on korvaavia paikkoja, jolloin myös vanhoja yksiköitä lopetetaan.

Kysyttiin miten kotihoitohenkilöstön henkilömäärä kehittyy hoiva-asumisen vähennyksen rinnalla. Lyytikäinen totesi että hyvä on seurata kokonaisuutta.

Kysyttiin että onko Elä ja asu -keskus tulossa kaikkiin kaupunkikeskuksiin. Lyytikäinen totesi että kyllä, Leppävaaran jälkeen Matinkylään, Tapiolaa, Espoonlahteen ja Espoon keskukseen tässä järjestyksessä. Elä ja asu keskukset kattavat noin 20 % asumispalvelutuotannosta.

Influenssarokotuskattavuus

Lyytikäinen kertoi hyvästä influenssarokotuskattavuudesta. Hyvän tiedottamisen ja panostamisen myötä influenssarokotuskattavuus on 65+v. kuntalaisilla noussut Espoossa 12,3 %:lla vuoden 2014-15 kaudesta vuoden 2015-16.

IPO

Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin turvaamiseksi 2016-2021 lautakunta

hyväksyi suunnitelman pienin muutoksin.

Kotihoidon parkkipaikat

Sihteeri kertoi, että nykykäytäntö on ettei kotihoidolla ole mitään erikoisoikeuksia. Usein viitataan Huoltoajo-kyltteihin ja ihmetellään miksi ne saavat pysäköidä minne sattuu, mutta Huoltoajo-kyltillä saa vain ajaa alueella, jossa moottoriajoneuvolla ajaminen on kielletty ja pysähtyä (lastin purkamista tai lastaamista varten) mutta ei pysäköidä. Täten myös Huolto-ajokyltillä varustettu laittomasti pysäköity tulee sakottaa. Vuonna 2007 Maria Guzenina-Richardson ajoi asiaa ja valtuustolle tehtiin selvitys pysäköinnistä. Selvityksen mukaan nykyinen lain säädäntö ei mahdollista sakottamatta jättämistä väärin pysäköityjä autoja ja että erillislupia ei voida myöntää lain noudattamatta jättämiseen. Maria G-R teki lakialoitteen lain muuttamisesta mutta esitys ehti raueta.

Pysäköinnin valvonta on ohjeistanut kotihoitoa lähettämään taloyhtiölle pyynnön että ne jättäisivät yhden nimetyn parkkipaikan kotihoidon autoille (ja yhden kiinteistöhuollon autoille). Tämä on kuulemma toiminut hyvin. Taloyhtiöitä on kuitenkin tuhansia.

Espoon pysäköinnin valvonta on viemässä esitystä valtuustoon Espoon uudeksi pysäköintistrategiaksi, jossa kaikki kaupunkipysäköinti olisi maksullista. Tämä helpottaisi kadunvarressa olevien parkkipaikkojen löytymistä kun perheiden kakkosautot eivät enää täyttäisi paikkoja 24h. Tämä myös mahdollistaisi erillisen luvan myöntämisen maksuttomaan pysäköintiin. Esitys on teknisen toimen hyväksymä.

Lyytikäinen kertoi, että olemme mukana TEKESIn kanssa hankkeessa jossa etsitään uutta mallia kotihoidon työntekijöiden kuljettamiseen. Tämä ei ole tänä vuonna valmis, mutta vuoden sisään saattaisi olla pilotti käynnissä.

Tuotiin esiin kännykällä maksettavat parkkimahdollisuudet, jonka mahdollisuudet kotihoidon työntekijöiden suhteen voisi selvittää. Kysyttiin miten hyvävelijärjestelmä saadaan kitkettyä pysäköinninvalvonnasta. Tähän ei otettu kantaa.

Todettiin että taloyhtiöitä on liian monta, jotta kaikkiin saataisiin parkkipaikka kotihoidon autoille.

Ehdotettiin että otetaan asia esille muiden vanhusneuvostojen kanssa ja pyritään

vaikuttamaan siihen, että lakia muutetaan. Neuvoston jäsen muisteli, että lakiehdotus on jo uusittu. Ehdotettiin että Espoon asunnot voisi laittaa yhden paikan kotihoiton työntekijälle. Sovittiin että asiaa esitetään Espoon asunnoille.

Kysyttiin sairaalan ovista jotka avautuvat sisäänpäin. Sihteeri kertoi että sairaalassa on kaiteet seinissä, joita pitkin ohjataan kuntoutujat kävelemään. Tästä syystä ovet eivät aukea ulospäin ettei kävelijät kaadu oven avautuessa.

Kysyttiin kalusteiden toimittajasta ja kotimaisuudesta. Lyytikäinen kertoi että kaikkia toimittajia ei ole vielä valittu, mutta valintoja tekemässä on ollut moniammatillinen ja moniosaava porukka. Todettiin että myös kalusteiden huollon helppous on huomioitava. Lyytikäinen huomautti, että laki julkisista hankinnoista säätelee hankintoja ja esim. kotimaisuutta ei voida asettaa ehdoksi.

Kysyttiin Viherlaakson palvelutalon ruokalan käytöstä jatkossa. Lyytikäinen kertoi että Viherlaakson asukkaat on haastateltu ja suurin osa heistä on halukas muutama Leppävaaran elä ja asu -keskukseen. Lyytikäinen uskoo, että Viherlaakson palvelutalo jää sosiaali- ja terveystoimen käyttöön ja on ajanut asiaa, että järjestöt voisivat siellä vielä kokoontua.

Kysyttiin milloin tulee ruotsinkielinen senioriopas. Päätettiin, että sihteeri selvittää asian.

Kysyttiin Valviran eilen julkitulleesta raportista kaltoinkohtelusta. Valviran esitys aiheesta löytyy [täältä](#). Todettiin, että Espoon tilanne olisi hyvä selvittää. Päätettiin ottaa asia seuraavaan kokoukseen.

Kysyttiin Aurorakodin tyhjenevästä rakennuksesta ja sen jatkokäytöstä. Lyytikäinen kertoi ettei rakennusta pysty peruskorjauksella muuttamaan nykyaikaisen hoiva-asumisen tarpeisiin. Neuvotteluja käydään rakennuksen jatkokäytöstä.

Ehdotettiin voisiko vapaaehtoistyöntekijät ostaa jäljelle jäävää ruokaa halvemmalla. Päätettiin että laitetaan ehdotus Espoo Cateringiin ja Eläkekotisäätiöön.

Kysyttiin puutiaisaiivokuumerokotuksen korvaamisesta senioreille. Lyytikäinen kertoi että kustannusvaikuttavuus on edellä rokotteiden korvaamisessa.

6. Potilasasiamiehen selvitys (klo 13.30-14.00)

Edellinen sosiaali- ja potilasasiamies Unto Ahvensalmi on jäänyt eläkkeelle. Hänen seuraajansa Eva Peltola kertoi omasta työstään ja vuoden 2015 sosiaali- ja potilasasiamiehen selvityksestä. Peltola kertoi että kunnissa voi olla erikseen sosiaaliasiamies ja potilasasiamies, mutta Espoossa nämä on yhdistetty. Häneen ottavat yhteyttä etenkin omaiset, jotka viettävät paljon aikaa omaistensa luona hoivakodeissa ja näkevät arkea enemmän. Peltola kertoi että kohtelusta tulee valituksia vähemmän, pääasiassa valitukset koskevat hoitoa.

Peltola kertoi että valitusjärjestys on seuraava: muistutus hoitavalle yksikölle, kantelu hoitavalle yksikölle, kantelu Valviraan, kantelu oikeusasiamiehelle. Hoitovirheen sattuessa valituksen voi tehdä potilasvahinkokeskukseen, jossa ensi todetaan hoitovirheen sattuneen. Sen jälkeen voi hakea korvausta vahingosta samasta paikasta.

Peltola kertoi että kaikilla yksiköillä (niin kaupungin omilla kuin yksityisilläkin) pitää olla potilasasiamies, joka neuvoo ja auttaa valitusten tekemisessä.

Kysyttiin tehtävään vaadittavasta koulutuksesta johon Peltola vastasi sosiaaliasiamieheltä vaaditaan että ylempi soveltuva sosiaalialan koulutus, potilasasiamiehen koulutuksesta ei ole vaatimuksia.

Todettiin että valittaminen voi viedä useita vuosia ja ikääntyneet eivät välttämättä jaksaa viedä prosessia loppuun. Todettiin myös että esim. HUS:ssa erilaisten valitusten määrää seurataan tarkasti.

7. Laatu- ja potilasturvallisuusselvitys (klo 14.00-14.30)

Vanhusten palvelujen erityisasiantuntija Niina Savikko kertoi vanhusten palvelujen laatu- ja potilasturvallisuusselvityksestä.

Aluksi Savikko kertoi vanhusten palvelujen strategisista tavoitteista jotka koskevat laatua. Ne ovat Olemme ylpeitä palvelumme laadusta ja Meillä on osaavat ja hyvinvoivat työntekijät sekä taitavaa johtamista. Laatu ja potilasturvallisuus selvitys sisältää seuraavia osia: Palvelujen saatavuus, Asiakaspalaute, Muistutukset ja kantelut, HaiPro -haittatapahtumat, Henkilöstöturvallisuutta vaarantavien tapahtumien seuranta, Ongelmamikrobit, Käsihuuhteet, Suojakäsineet, RAI ja Johtopäätökset.

Savikko kertoi että palvelujen saatavuudesta on raportoitu Palvelujen riittävyys ja

laatu dokumentissa josta vanhusneuvostokin on lausunut lokakuussa. Palvelujen saatavuudessa ei merkittäviä puutteita. Asiakaspalautetta kerätään muun muassa HappyOrNot -laitteilla, Espoo.fi -sivustolla olevan Anna palautetta -linkin kautta, spontaanin palautteen kirjaamisella järjestelmään ja kohdennetuilla asiakastyytyväisyyskyselyillä. Kaiken kaikkiaan palveluihin ollaan oltu tyytyväisiä. Kehittämiskohteiksi mainittiin muun muassa moniammatillisen yhteistyön parantaminen, tiedotus ja yksilöllisten tarpeiden huomioiminen. Tarkastusviranomaiset eivät olleet havainneet huomautettavaa muistutusten ja kanteluiden aiheina olleissa menettelytavoissa. Vaaratapahtumista yleisin on lääkkeisiin liittyvät virheet, joita pyritään parantamaan muun muassa koneellisen lääkkeenjaon käyttöönotolla. RAI-laatuindikaattorien tulosten mukaan sekä Espoon kotihoidossa että pitkäaikaishoidossa laatu on parempaa kuin Suomessa keskimäärin. Omavalvontasuunnitelmat on tehty vuonna 2015 ensimmäisen kerran ja valvontakierros tehtiin omiin yksikköihin viime syksynä. Omavalvonnassa havaittuihin puuteisiin suunniteltiin toimenpiteet ja niiden edistymistä seurataan vuosittain. Ostoasumispalveluissa asiakastyytyväisyys sai kouluarvosanan 8,5 ja kaupungin omat yksiköt saivat arvosanan 8,3. Vanhusten palveluihin on luoti Laatu ja potilasturvallisuuskoordinaatioryhmä joka edesauttaa laadun ja potilasturvallisuuden parantamistyötä.

Todettiin että kaltoinkohtelua pitäisi seurata Espoossa. Päätettiin että kaltoinkohteluasia tuodaan seuraavaan kokoukseen.

8. Alueellisen kehittämisen yhteistyöalueen valinta (klo 14.30-14.45)

Elinvoimaa ikääntyville -kehitysohjelman ohjausryhmä pyytää vanhusneuvostoa valitsemaan seuraavan Espoon alueen ohjelman ja alueellisten vanhusjärjestöjen yhteistyön kohteeksi. Ensimmäisenä järjestetään ko. alueen vanhusjärjestöjen kanssa kaupungin johtajan seniorisynttärit. Alue voisi olla Olari ja/Matinkylä tai Tapiola, sillä Espoonlahti on toivonut alueensa kehittämistä vuodelle 2017 ja Leppävara, Espoon keskuksen ja Viherlaakso-Karakallion alueilla on jo järjestetty synttärit. Olisi hyvä, jos alueella olisi sopiva iso tila juhlia varten.

Päätös: Valittiin Matinkylä-Olari.

9. Lausunnon hyväksyminen

Sosiaali- ja terveystoimi on pyytänyt vanhusneuvostolta lausuntoa on sosiaali- ja terveystoimen järjestöavustusten periaatteista vuodelle 2017. Periaatteet menevät sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi 14.6.2016. Lausuntoluonnos on

lähetetty vanhusneuvostolle tutustuttavaksi 23.5.2016.

Päätös: Hyväksyttiin.

10. Kirjeen hyväksyminen Espoon Cateringista

Vanhusneuvosto päätti edellisessä kokouksessaan tehdä kirjeen kaupungin hallitukselle Espoon Cateringin subvention lopettamisesta. Kirje on lähetetty vanhusneuvostolle tutustuttavaksi 13.5.2016.

Keskusteltiin kotiin vietävistä aterioista. Tiedote pitäisi mennä etukäteen.

Päätös: Hyväksyttiin kirje ja että se lähetetään Espoo Cateringiin, asianomaisille toimialajohtajille ja kaupunginhallitukselle.

11. Espoo.fi sivujen uudistaminen (klo 14.45-15.10)

Tiedottaja Ann-Marie Nystedt tuli keskustelemaan Espoo.fi sivujen uudistamisesta. Espoo.fi sivuja uudistetaan ja vanhusneuvostolta kysytään onko jotakin mitä ei sivuilta löydä. Todettiin, että Haku-toiminto toimii huonosti.

Ehdotettiin, että valtuuston kokousten kuvaaminen voisi olla laadukkaampaa. Nyt kamera seisoo yhdessä nurkassa paikallaan ja puhujaa ei edes näy. Nystedt lupasi välittää toiveen eteenpäin.

Toivottiin, että tilojen vuokraus löytyisi hakusanalla ja koostettuna yhdellä sivulla.

(Paikallis)järjestöjen yhteystiedot toivottiin nettiin. Päätöksenteko-sivujen löytymiseen toivottiin parannusta.

Ann-Marie esitteli uusien sivustojen rakennetta. Sovittiin, että kesäkuun aikana pyrimme kommentoimaan sitä ja muista asioita, joita nettisivuilta toivotaan Ann-Marie Nystedtille.

12. Kannustinmallin tulokset (klo 15.10-15.30)

Mona Hägglund kertoi kannustinmallin tulokset ja esittelee palkitun toimenpiteen.

Villa Tapiola voitti kannustinmallin. Kunniainintoja annettiin kaksi kappaletta: Folkhälsanin Vindarnas hus Espoo:lle ja Mehiläisen Villa Andante:lle.

Espoossa tehtiin tiedotteita ja asiaa nostettiin Espoo.fi-sivuilla. Länsiväylä ei kuitenkaan ottanut asiaa lehteensä. Ehdotettiin että asiaa voisi tarjota ProudAge sivuille.

Todettiin että palkitsemistilaisuudessa pidetyt esitykset pitäisi löytyä hoivakotien kotisivuilta, mutta niitä ei vielä siellä kaikkia ollut.

Voittajan hyvä käytäntö oli Villa Tapiolan kehittämä asukkaan oma digitarina, joka on koottu asukkaan omista vanhoista valokuvista, mielimusiikista ja kertomuksista yhdessä läheistensä kanssa. Kolmen minuutin tarina asukkaasta ja hänen elämästään parantaa hyvinvointia. Tarinan avulla hän voi muistella läheisiään ja katsoa kuvia. Digitarina kohottaa asukkaan itsetuntoa ja lisää tyytyväisyyttä elettyyn elämään, sekä antaa asukkaalle ja hoitajalle mielekästä puheenaihetta arjen askareiden lomassa. Tarinan avulla myös sijaiset tutustuvat helposti hoivakodin asukkaisiin.

Folkhälsanin Vindarnas hus Espoon Tapiolassa on tehnyt ruokailuhetkistä nautinnollisia ja elämyksellisiä. Hoivakodissa huomioidaan asukkaiden yksilölliset ruokailutottumukset. He voivat valita viikon menyltä mieluisan ateriovaihtoehdon jo etukäteen, ja esittää toiveen, kenen kanssa he sen haluavat nauttia.

Villa Andantessa Espoon Nöykkiössä jokainen työntekijä saa vuorollaan omavuoron, ns. lystivuoron. Omavuorossa työntekijä ei ole hoitotyön vahvuudessa vaan vahvuuden ulkopuolella, ja se mahdollistaa työntekijöille ja asukkaille yhteistä keskeytymätöntä ajanvietettä. Omavuorossa hoitajalla on mahdollisuus hoitaa esimerkiksi omahoidettavan kanssa yhdessä hankinta-asioita kaupungilla, koota asukkaista ryhmä ja lähteä päivätansseihin, pelata seurapelejä ja vastata asukkaiden toiveisiin.

Seuraavalla kannustinmallikerralla otetaan mukaan omat yksiköt ja teemat koskevat turvallisuuden tunnetta ja omanarvon tunnetta, vaikuttamismahdollisuuksia sekä ulkoilua ja virikkeellisyttä.

13. Muut asiat

14. Tiedoksi

15. Seuraavien kokousten / tapahtumien ajankohdat

Kokous

24.8.2016 klo 12.30-15.30 Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5,
[Kartalla](#)

Kokous

29.9.2016 klo 12.30-15.30 Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5,
[Kartalla](#)

Sykettä syksyyn

16.10.2016 klo 14.00-17.00 Tapiolan kulttuurikeskus

PKS-vanhusneuvostojen kokous

20.10.2016 klo 12.00-16.00 Valtuustotalon kahvio

Kokous

23.11.2016 klo 12.30-15.30 Lautakunnan kokoushuone, VT3, Virastopiha 2 C, 1.
kerros [Kartalla](#)

Kokous

15.12.2016 klo 12.30-15.30 Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5,
[Kartalla](#)

16. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.36.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Niina Savikko
sihteeri

Leevi Väisänen
pöytäkirjan tarkastaja